

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра генетики, селекції та біотехнології тварин

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 27 Генетичні ресурси тваринництва України

(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми:

Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробники: Леонтій ХМЕЛЬНИЧИЙ, д. с.-г. н.,
професор кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин	протокол від <u>10.06.2026 р</u> № <u>11а</u>
	Завідувач кафедри <u>Микола ШПЕТНИЙ</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми "ТВППТ"

Тетяна Чернецька

Декан факультету, де реалізується освітня програма

В.В. Жук
(підпис) (ПБ)

Рецензія на робочу програму надана:

Овсєрє В.О.
(підпис) (ПБ)
Жукова Т.П.
(підпис) (ПБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Т.Бар (Надія Баранік)
(підпис) (ПБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 24.06. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1.	Назва ОК	Генетичні ресурси тваринництва України							
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний/Генетики, селекції та біотехнології тварин							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програми/Спеціальність складовою яких є ОК	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва/204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва							
5.	ОК може бути запропонований для (для вибіркового ОК)	-							
6.	Рівень НРК	6 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	7 семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання)							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		-	6	-	6	-	-	-	138
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Хмельничий Леонтій Михайлович							
11.1	Контактна інформація	Професор кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин кабінет 315 головного корпусу ел. адреса: khmelnychy@ukr.net консультації: щопонеділка 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰ .							
12.	Загальний опис освітнього компонента	ОК «Генетичні ресурси тваринництва України» сприяє підготовці фахівців з технології виробництва та переробки продукції тваринництва, здатних професійно використовувати генетичні ресурси (генофонд порід) сільськогосподарських тварин різних видів як засіб виробництва; використовувати спадкову мінливість господарськи корисних ознак у напрямку максимальної реалізації продуктивності, за подальшого збереження генів, які контролюють життєво важливі функції організмів – високу життєздатність, стійкість проти захворювань, плідність, адаптаційні якості тощо; контролювати розвиток структурних елементів породи – генеалогічних формувань задля збереження мінливості та консолідованості генофонду. Основні теми, які підлягають вивченню: генофонд генетичних ресурсів сільськогосподарських тварин, племінне господарство, як джерело генетичного матеріалу для збереження і удосконалення існуючих та створення нових порід та типів сільськогосподарських тварин, генетичні ресурси спеціалізованих молочних та м'ясних порід великої рогатої худоби, генетичні ресурси свиней, збереження генофонду локальних і зникаючих порід сільськогосподарських тварин в Україні. В результаті вивчення освітнього компонента студент буде здатен оцінювати та аналізувати: генезис походження сільськогосподарських тварин, їх еволюцію в процесі селекції; об'єктивно аналізувати та науково обґрунтовувати селекційно-генетичні процеси, що відбуваються на різних етапах розвитку тваринництва; класифікувати імпортні та вітчизняні породи за критеріями ризику, обґрунтувати мінімальні розміри стад зникаючих							

		порід, конкретизувати загальні методологічні підходи до оцінки специфіки генетичних ресурсів.
13.	Мета освітнього компонента	Формування у студентів знань, умінь та навичок з проблемних питань в аспекті інноваційних методів використання генетичних ресурсів тварин та основні засобів раціонального використання та збереження генетичних ресурсів різних видів сільськогосподарських тварин; існування сучасних генетичних ресурсів України у межах порід різних видів сільськогосподарських тварин, причини соціального та технологічного скорочення різноманіття генетичних ресурсів та проблеми збереження генофонду. Освітній компонент спрямований на досягнення фахових програмних компетентностей, які реалізуються через дисциплінарні результати навчання, зокрема здатність оволодіти комплексом селекційних, генетичних, біотехнологічних та організаційних заходів, спрямованих на генетичний прогрес сучасного генофонду тварин у напрямку нарощування продуктивності та на збереження, в сучасних умовах інтенсифікації спеціалізованих порід, генофонду локальних і зникаючих порід сільськогосподарських тварин в Україні.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для вивчення: ОК 11 Розведення с.-г. тварин Зв'язок з іншими ОК: ОК 15 Технологія виробництва молока та яловичини, ОК 16 Технологія виробництва продукції свиначарства, ОК 24 Генетика тварин.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної доброчесності http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні: відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу. Є неприйнятним для студента: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності. За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу;

		– попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ч.5 ст. 48 Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3860
17.	Ключові слова	Генетичні ресурси, генофонд порід, тваринництво, спадковість, мінливість, локальні, зникаючі породи, генезис с.-г. тварин.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)		Як оцінюється РНД
	ПРН 8	ПРН 23	
ДРН 1. Рационально використовувати у процесі виробництва продукції тваринництва генофонд генетичних ресурсів сільськогосподарських тварин, забезпечуючи генетичне різноманіття у процесі збереження і удосконалення існуючих та створення нових порід і типів сільськогосподарських тварин	X	X	Індивідуальне завдання з теми 1
ДРН 2. Використовуючи наявні генетичні ресурси спеціалізованих молочних порід великої рогатої худоби розвивати галузь молочного скотарства в Україні	X	X	Індивідуальне завдання з теми 2, усне опитування
ДРН 3. Організовувати відтворення стад з розведення м'ясних порід великої рогатої худоби та свиней в Україні за використання генетичних ресурсів високо спеціалізованих порід	X	X	Індивідуальне завдання з теми 3
ДРН 4. Реалізовувати сучасні програми збереження генофонду локальних і зникаючих порід сільськогосподарських тварин в Україні	X	X	Індивідуальне завдання з теми 4

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.з				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денна	заоч.	
Тема 1. Генофонд генетичних ресурсів сільськогосподарських тварин – джерело генетичного різноманіття для збереження і удосконалення існуючих та створення нових порід та типів сільськогосподарських тварин	2		-	2	-	-	-	34	1, 2, 3, 4, 5, 6
Тема 2. Генетичні ресурси спеціалізованих молочних порід великої рогатої худоби	-		-	-	-	-	-	36	1, 2, 3, 4, 5, 6
Тема 3. Генетичні ресурси спеціалізованих м'ясних порід великої рогатої худоби та свиней в Україні	2		-	2	-	-	-	34	1, 2, 3, 4, 5, 6
Тема 4. Збереження генофонду локальних і зникаючих порід сільськогосподарських тварин в Україні	2		-	2	-	-	-	34	1, 2, 3, 4, 5, 6
Всього	-	6	-	6	-	-	-	138	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1	Лекція, практична робота, презентація.	4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання з теми 1	34
ДРН 2	Лекція, практична робота, презентація.	-	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання з теми 2, підготовка до усного опитування	36
ДРН 3	Лекція, практична робота, презентація.	4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання з теми 3	34
ДРН 4	Лекція, практична робота, презентація.	4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання з теми 4	34

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Індивідуальне завдання з теми 1	25 балів / 25%	7 семестр, 5 тиждень
2.	Індивідуальне завдання з теми 2	20 балів / 25%	7 семестр, 10 тиждень
3.	Індивідуальне завдання з теми 3	20 балів / 25%	7 семестр, 12 тиждень
4.	Індивідуальне завдання з теми 4	20 балів / 25%	7 семестр, 15 тиждень
5.	Усне опитування	15 балів / 15%	9 тиждень

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<i>12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>14-19 балів</i>	<i>19-25 балів</i>
Індивідуальне завдання з теми 1	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відповіді на окремі питання відсутні, відсутній конкретний аналіз	Виконано усі вимоги індивідуального завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано аналітичне мислення, теоретичні знання в процесі використання пакетів прикладних програм автоматизованого первинного зоотехнічного та племінного обліку в системі оперативного управління виробничими та селекційними процесами у стаді тварин
	<i>13 балів</i>	<i>13-15 балів</i>	<i>15-19 балів</i>	<i>19-20 балів</i>
Індивідуальне завдання з теми 2	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відповіді на окремі питання відсутні, відсутні узагальнюючі висновки	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, показано відповідні знання щодо використання у процесі виробництва молока та свинини основних положень ведення документів обліку руху поголів'я стада та зоотехнічного і племінного обліку великої рогатої худоби та свиней.

Індивідуальне завдання з теми 3	13 балів	13-16 балів	16-18 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відповіді на окремі питання відсутні, відсутні узагальнюючі висновки	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, показано відповідні знання щодо використання у процесі виробництва продукції тваринництва основних положень ведення документів обліку руху поголів'я стада та зоотехнічного і племінного обліку у конярстві, вівчарстві та кролівництві
Індивідуальне завдання з теми 4	12 балів	13-18 балів	19 балів	19-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відповіді на окремі питання відсутні, відсутні узагальнюючі висновки та пропозиції	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано уміння на сучасному етапі автоматизації молочного тваринництва здійснювати за широкого використання електронної вимірювальної і обчислювальної техніки
Усне опитування	9 балів	9-11 балів	11-14	15 балів
	Вимоги завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відповіді на окремі питання відсутні, відсутні узагальнюючі висновки та пропозиції	Відповіді надано на всі питання	Відповіді надано на всі питання із узагальнюючими висновками на високому професійному рівні

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над розрахунковим завданням упродовж занять	Упродовж семестру
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача після виконання розрахункового завдання	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації завдання	Безпосередньо після завершення презентації

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Ладика В. І., Жукорський О. М., Грициняк І. І., Козир В. С., Катеринич О. О., Церенюк О. М., Хмельничий Л. М., Резникова Н. Л. Генетичні ресурси вітчизняних порід сільськогосподарських тварин : монографія. Одеса : Олді+, 2023. 336 с.

2. Хмельничий Л. М., Шпетний М. Б. Теоретичні та практичні основи селекції сільськогосподарських тварин: посібник. Суми : ФОП Цьома С.П., 2026. 278с.

3. Гиль М.І., Черненко О. М., Галушко І. А. та ін. Генетичний аналіз господарськи цінних ознак *Bos Taurus* : Монографія. Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет. Одеса. Олді + 2024. 426 с.

4. Хмельничий Л. М., Супрун І. О. Основи розведення тварин: навчальний посібник. Київ: НУБіП України. 2024. 342 с.

5. Хмельничий Л. М., Супрун І. О. Генетика тварин: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2023. 463 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

6. Хмельничий Л.М., Шпетний М.Б., Хмельничий С.Л. Методи генетичного поліпшення сільськогосподарських тварин для підтримки стійкого використання генетичних ресурсів. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів 2 курсу ОС бакалавр зі спеціальності 204 – технологія виробництва та переробки продукції тваринництва для денної та заочної форм навчання. Суми. 2022. 39 с.

6.1.3. Електронні ресурси

https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3569/1/Barkar%20Genetuchni%20resursy%20s.-g.%20tvaryn%20_praktuchni_.pdf

https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2.1.9.3.-Metod_vkaz_USP_samost_rob.pdf
file:///C:/Users/HP/Downloads/rgt_2019_58_17.pdf